

ЗАКОН ЗА ЛИЧНАТА ПОМОЩ

В сила от 01.01.2019 г.

Обн. ДВ. бр.105 от 18 Декември 2018г., изм. и доп. ДВ. бр.103 от 4 Декември 2020г.

Проект: 853-08-37/26.10.2018 г.

Глава първа. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (Изм. - ДВ, бр. 103 от 2020 г., в сила от 01.01.2021 г.) Законът урежда условията и реда за предоставянето и ползването на лична помощ в Република България.

Чл. 2. (Изм. - ДВ, бр. 103 от 2020 г., в сила от 01.01.2021 г.) Законът има за цел чрез осигуряване на лична помощ да подпомогне ползвателите на лична помощ да упражняват основните си права, да имат възможности за избор, независим живот, активно включване и участие в обществото и достъп до услуги и дейности.

Чл. 3. (Изм. - ДВ, бр. 103 от 2020 г., в сила от 01.01.2021 г.) Лична помощ е механизъм за подкрепа за пълноценно участие в обществото, за извършване на дейности, отговарящи на индивидуалните потребности от личен, домашен или социален характер, и за преодоляване на бариерите на функционалните ограничения.

Чл. 4. (Изм. - ДВ, бр. 103 от 2020 г., в сила от 01.01.2021 г.) Предоставянето на лична помощ се основава на принципите, предвидени в Закона за хората с увреждания, ефективност и ефикасност на предоставянето на помощта и зачитане на личното пространство, достойнството, самостоятелността и независимостта на ползвателите на лична помощ.

Глава втора. ОРГАНИ ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ЛИЧНА ПОМОЩ

Чл. 5. (1) (Изм. - ДВ, бр. 103 от 2020 г., в сила от 01.01.2021 г.) Държавната политика за предоставяне на лична помощ се осъществява от Министерството на труда и социалната политика.

(2) Предоставянето на лична помощ се осъществява от доставчици на лична помощ по реда на глава пета.

Чл. 6. Изпълнителният директор на Агенцията за социално подпомагане:

1. планира, разпределя, контролира и отчита средствата за финансирането на личната помощ;

2. (отм. - ДВ, бр. 103 от 2020 г., в сила от 01.01.2021 г.)

3. участва в процеса по включване на ползвателите на лична помощ в механизма лична помощ;

4. (отм. - ДВ, бр. 103 от 2020 г., в сила от 01.01.2021 г.)

5. ежегодно до 31 март изготвя отчет за броя на ползвателите на лична помощ по възраст, местоживеене, брой одобрени часове и размера на средствата за заплащане на личната помощ, както и анализ и оценка на постигнатите цели при предоставянето на личната помощ;

6. осъществява контрол за предоставянето на лична помощ и изразходването на отпуснатите средства;

7. (изм. - ДВ, бр. 103 от 2020 г., в сила от 01.01.2021 г.) осъществява и други правомощия, предвидени в закон.

Чл. 7. Директорите на дирекции "Социално подпомагане" към Агенцията за социално подпомагане:

1. организират изготвянето на индивидуалните оценки на потребностите от лична помощ съгласно глава трета от Закона за хората с увреждания;

2. осъществяват наблюдение на предоставяната лична помощ и изразходването на отпуснатите средства; при необходимост уведомяват инспектората на Агенцията за социално подпомагане.

Глава трета. ПОЛЗВАТЕЛИ НА ЛИЧНА ПОМОЩ

Чл. 8. (1) (Изм. - ДВ, бр. 103 от 2020 г., в сила от 01.01.2021 г.) Ползвател на лична помощ е:

1. човек с трайно увреждане с установени вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност с определена чужда помощ;

2. дете с 90 и над 90 на сто вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност без определена чужда помощ.

(2) Когато ползвател на лична помощ е малолетен или поставено под пълно запрещение лице, той се представлява от законния му представител, а когато е непълнолетен или поставено под ограничено запрещение лице, се иска съгласието на законния му представител.

(3) Ползвателят на лична помощ, упълномощеното от него лице или лицето по ал. 2:

1. избира асистенти;

2. участва в договарянето на условията на заетостта;

3. (изм. - ДВ, бр. 103 от 2020 г., в сила от 01.01.2021 г.) участва в управлението и контрола при предоставянето на личната помощ, включително на вида и на времетраенето ѝ;

4. (отм. - ДВ, бр. 103 от 2020 г., в сила от 01.01.2021 г.)

5. уведомява писмено доставчика на лична помощ за конфликт с асистента.

Чл. 9. (1) (Изм. - ДВ, бр. 103 от 2020 г., в сила от 01.01.2021 г.) Ползвател на лична помощ може да е дете с трайно увреждане, за което се получава месечна помощ по чл. 8д от Закона за семейни помощи за деца, или лице, което получава добавка за чужда помощ по чл. 103 от Кодекса за социално осигуряване.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 103 от 2020 г., в сила от 01.01.2021 г.) Ползвател на лична помощ може да бъде и потребител на социални услуги с изключение на социалните или интегрираните здравно-социални услуги за резидентна грижа.

Чл. 10. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 103 от 2020 г., в сила от 01.01.2021 г.) Ползвател на лична помощ може да бъде и чужденец с трайно увреждане, който има разрешение

за дългосрочно или постоянно пребиваване в Република България, чужденец с трайно увреждане, на когото е предоставено убежище, статут на бежанец или хуманитарен статут, чужденец с трайно увреждане, ползващ се от временна закрила, и лице, за което това е предвидено в международен договор, по който Република България е страна, при условие че степента на трайно намалена работоспособност или видът и степента на увреждане са определени по реда на действащото законодателство в Република България и отговаря на изискванията на чл. 8 и 9.

Глава четвърта. ВКЛЮЧВАНЕ В МЕХАНИЗМА ЛИЧНА ПОМОЩ

Чл. 11. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 103 от 2020 г., в сила от 01.01.2021 г.) Механизмът лична помощ се основава на гарантирана от държавата финансова подкрепа, индивидуалните потребности и личния избор на ползвателя на лична помощ.

Чл. 12. (1) Личната помощ се предоставя въз основа на изготвена индивидуална оценка на потребностите и издадено направление по реда на глава трета от Закона за хората с увреждания.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 103 от 2020 г., в сила от 01.01.2021 г.) Броят на часовете за лична помощ се определя в направлението по чл. 25, ал. 2 от Закона за хората с увреждания, съгласно Методиката за извършване на индивидуална оценка на потребностите от подкрепа за хората с увреждания, въз основа на четири степени на зависимост от интензивна подкрепа:

1. първа степен на зависимост - до 15 часа месечно право на лична помощ;
2. втора степен на зависимост - до 42 часа месечно право на лична помощ;
3. трета степен на зависимост - до 84 часа месечно право на лична помощ;
4. четвърта степен на зависимост - до 168 часа месечно право на лична помощ.

Чл. 13. (1) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 103 от 2020 г., в сила от 01.01.2021 г.) Човек с трайно увреждане, който иска да му бъде предоставена лична помощ, подава лично, чрез упълномощено от него лице или чрез лице по чл. 8, ал. 2 заявление - декларация по образец за предоставяне на лична помощ. В заявлението лицето декларира, че не получава друга подкрепа за задоволяване на същите потребности и посочва асистент. Когато в заявлението не е посочен асистент, доставчикът на лична помощ може да предложи асистент. Към заявлението се прилага направлението по чл. 25, ал. 2 от Закона за хората с увреждания с определения брой часове.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 103 от 2020 г., в сила от 01.01.2021 г.) Когато ползвател на лична помощ е дете с трайно увреждане, за което се получава месечна помощ по чл. 8д, ал. 5, т. 2 от Закона за семейни помощи за деца, в заявлението-декларация по ал. 1 заявителят дава писмено съгласие до 380 лв. от помощта, като конкретният размер съответства на определения брой часове в индивидуалната оценка на потребностите, да се превеждат по бюджета на общината от Агенцията за социално подпомагане, след определянето на асистент и сключването на трудовия договор. Средствата са за сметка на ежегодно определения със закона за държавния бюджет на Република България размер на месечната помощ по чл. 8д, ал. 5, т. 2 от Закона за семейни помощи за деца и за часовете, определени в направлението по чл. 25, ал. 2 от Закона за хората с увреждания. Копие от заявлението се изпраща служебно в Агенцията за социално подпомагане. Въз основа на съгласието в заявлението Агенцията за социално подпомагане превежда сумата по бюджета на общината.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 103 от 2020 г., в сила от 01.01.2021 г.) Когато ползвател на лична помощ получава добавка за чужда помощ по чл. 103 от Кодекса за социално осигуряване, в заявлението-декларация по ал. 1 заявителят дава писмено съгласие добавката да се превежда на Агенцията за социално подпомагане от Националния осигурителен институт след определянето на асистент и сключването на трудовия договор. Копие от заявлението се изпраща служебно в Националния осигурителен институт. Въз основа на съгласието в заявлението Агенцията за социално подпомагане превежда получените средства за добавката по бюджета на общината.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 103 от 2020 г., в сила от 01.01.2021 г.) Когато броят на часовете, определени в направлението по чл. 25, ал. 2 от Закона за хората с увреждания, е по-голям от броя на часовете, които могат да се заплащат със средствата по ал. 2 или 3, доставчикът на лична помощ е длъжен да осигури предоставянето и да заплати на асистента личната помощ за пълния брой отработени часове, но не повече от броя на часовете, определени в направлението.

(5) Ползвателят на лична помощ продължава да ползва месечната помощ или добавката по ал. 2 или 3, ако доставчикът на лична помощ не може да сключи договор с асистент.

Чл. 14. (1) (Доп. - ДВ, бр. 103 от 2020 г., в сила от 01.01.2021 г.) Документите по чл. 13, ал. 1 се подават до кмета на общината по настоящия адрес на човека с трайно увреждане. Документите може да се подават лично, с писмо с известие за доставяне (обратна разписка) чрез лицензиран пощенски оператор или по електронен път съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 910/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 г. относно електронната идентификация и удостоверителните услуги при електронни трансакции на вътрешния пазар и за отмяна на Директива 1999/93/ЕО (ОВ, L 257/73 от 28 август 2014 г.), наричан по-нататък "Регламент (ЕС) № 910/2014", и на Закона за електронния документ и електронните удостоверителни услуги. Документите може да се приемат и в дома на човека с трайно увреждане при доказана с медицински документ необходимост.

(2) При констатиране на непълноти в документите кметът на общината дава на заявителя 7-дневен срок за отстраняването им.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 103 от 2020 г., в сила от 01.01.2021 г.) В срок до 7 дни от постъпването на документите по ал. 1 или изтичането на срока по ал. 2, след проверка за съответствие с изискванията на закона, кметът на общината:

1. подготвя сключването на споразумение между ползвателя, асистента и доставчика на лична помощ;
2. сключва споразумението между ползвателя, асистента и доставчика на лична помощ;
3. уведомява заявителя при невъзможност за предоставяне на лична помощ, поради липса на кандидати за асистенти.

(4) Редът и срокът за предоставянето и ползването на личната помощ, както и правата и задълженията на страните, се определят в споразумението по ал. 3.

(5) В 7-дневен срок от сключването на споразумението по ал. 3 доставчикът на лична помощ сключва трудов договор с асистента.

(6) Споразумението, съответно договорът, се изменя при промяна на една от страните.

Чл. 15. (1) При промяна на обстоятелство, свързано с предоставянето и ползването на личната помощ, ползвателят на лична помощ, упълномощено от него лице или лицето по чл. 8, ал. 2 уведомява доставчика на лична помощ в 7-дневен срок

от настъпването на промяната. Уведомлението се подава лично, с писмо с известие за доставяне (обратна разписка) чрез лицензиран пощенски оператор или по електронен път съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 910/2014 и на Закона за електронния документ и електронните удостоверителни услуги.

(2) Когато е необходимо да се определи нов брой часове за лична помощ, се извършва нова индивидуална оценка на потребностите от лична помощ по реда на глава трета от Закона за хората с увреждания.

(3) (Нова - ДВ, бр. 103 от 2020 г., в сила от 01.01.2021 г.) При провеждане на лечение в чужбина и/или извършване на рехабилитационна услуга на ползвател асистентът може да продължи да предоставя лична помощ след уведомяване по ал. 1, ако придружава ползвателя.

Чл. 16. Ползването на лична помощ се прекратява:

1. при смърт на ползвателя на личната помощ;
2. по искане на ползвателя на личната помощ, упълномощеното от него лице или лицето по чл. 8, ал. 2 до доставчика на личната помощ;
3. с изтичането на срока на индивидуалната оценка на потребностите;
4. (нова - ДВ, бр. 103 от 2020 г., в сила от 01.01.2021 г.) при невъзможност за продължаване предоставянето на лична помощ поради липса на кандидати за асистенти.

Чл. 17. (Доп. - ДВ, бр. 103 от 2020 г., в сила от 01.01.2021 г.) Министърът на труда и социалната политика издава наредба по прилагането на тази глава и глава осма.

Глава пета. **ДОСТАВЧИК НА ЛИЧНА ПОМОЩ**

Чл. 18. (1) (Изм. - ДВ, бр. 103 от 2020 г., в сила от 01.01.2021 г.) Доставчик на лична помощ по закона е общината по настоящия адрес на ползвателя.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 103 от 2020 г., в сила от 01.01.2021 г.) Кметът на общината с договор може да възложи на доставчик на социални услуги, с издаден лиценз за предоставяне на социална услуга асистентска подкрепа съгласно Закона за социалните услуги, дейностите на доставчик на лична помощ. Възлагането се извършва при условията и по реда на Закона за социалните услуги.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 103 от 2020 г., в сила от 01.01.2021 г.)

(4) (Отм. - ДВ, бр. 103 от 2020 г., в сила от 01.01.2021 г.)

(5) (Отм. - ДВ, бр. 103 от 2020 г., в сила от 01.01.2021 г.)

(6) (Отм. - ДВ, бр. 103 от 2020 г., в сила от 01.01.2021 г.)

Чл. 19. (Отм. - ДВ, бр. 103 от 2020 г., в сила от 01.01.2021 г.)

Чл. 20. (Изм. - ДВ, бр. 103 от 2020 г., в сила от 01.01.2021 г.) При промяна на обстоятелство, свързано с извършването на дейности по предоставянето на лична помощ, доставчиците по чл. 18, ал. 2 уведомяват кмета на общината в 7-дневен срок от настъпването на промяната. Уведомлението се подава лично, с писмо с известие за доставяне (обратна разписка) чрез лицензиран пощенски оператор или по електронен път съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 910/2014 и на Закона за електронния документ и електронните удостоверителни услуги. В този случай се прилага наредбата по чл. 17.

Чл. 21. (1) (Отм. - ДВ, бр. 103 от 2020 г., в сила от 01.01.2021 г.)

(2) Доставчикът на лична помощ по чл. 18, ал. 1 или 2:

1. организира и ръководи дейността по предоставянето на личната помощ;
2. провежда разяснително-информационна дейност за предоставянето на личната помощ;
3. сключва и прекратява трудовите договори с асистентите;
4. осигурява условия за повишаване на квалификацията на служителите и персонала;
5. поддържа индивидуално досие на всеки ползвател на лична помощ;
6. представя отчет на кмета на общината за предоставената лична помощ, изготвен въз основа на отчетите на асистентите на личната помощ;
7. поддържа актуален списък за кандидатите за асистенти и професионалния им опит;
8. може да провежда обучение на асистентите и ползвателите на лична помощ по ред, определен с наредбата по чл. 17;
9. поддържа регистър за жалбите и сигналите по предоставянето на личната помощ;
10. посредничи за уреждане на споровете между ползвателя на лична помощ и неговия асистент;
11. осъществява и други дейности, свързани с предоставянето на личната помощ.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 103 от 2020 г., в сила от 01.01.2021 г.) Доставчикът на лична помощ е длъжен да осигури предоставянето и да заплати на асистента личната помощ за пълния брой отработени часове, но не повече от броя на часовете, определени в направлението по чл. 25, ал. 2 от Закона за хората с увреждания.

Чл. 22. (1) Кметът на общината въз основа на отчетите на доставчиците на лична помощ по чл. 18, ал. 2, както и на анализ и оценка на постигнатите цели при предоставянето, изготвя отчет за броя на ползвателите на лична помощ по възраст, местоживееене и брой ползвани часове и размера на средствата за заплащане на личната помощ.

(2) Отчетът се предоставя на изпълнителния директор на Агенцията за социално подпомагане ежегодно до 31 януари. Отчети се представят и по искане на изпълнителния директор.

Чл. 23. (Отм. - ДВ, бр. 103 от 2020 г., в сила от 01.01.2021 г.)

Глава шеста. АСИСТЕНТИ

Чл. 24. Асистентът е физическо лице, избрано от ползвателя на лична помощ, упълномощеното от него лице или лицето по чл. 8, ал. 2, да предоставя лична помощ съгласно споразумението по чл. 14, ал. 3.

Чл. 25. (1) (Предишен текст на чл. 25 - ДВ, бр. 103 от 2020 г., в сила от 01.01.2021 г.) Асистентът е лице, което не е:

1. поставено под запрещение;
2. (доп. - ДВ, бр. 103 от 2020 г., в сила от 01.01.2021 г.) осъждано за умишлено престъпление от общ характер и спрямо него като извършител на домашно насилие не

са налагани мерки за защита по Закона за защита от домашното насилие на ползвател на лична помощ.

(2) (Нова - ДВ, бр. 103 от 2020 г., в сила от 01.01.2021 г.) Доставчикът на лична помощ може да поставя и други изисквания към асистентите по своя преценка в зависимост от потребностите на ползвателя.

Чл. 26. (1) (Изм. - ДВ, бр. 103 от 2020 г., в сила от 01.01.2021 г.) Кандидатът за асистент подава до доставчик на лична помощ по чл. 18, ал. 1 или 2 заявление по образец, към което прилага:

1. автобиография;
2. копие от трудов договор, ако кандидатът за асистент работи, или декларация, че няма сключен трудов договор;
3. декларация, че спрямо него не са налагани мерки като извършител по Закона за защита от домашното насилие;
4. документ, удостоверяващ професионален опит за предоставяне на асистентски грижи, и/или документ, удостоверяващ професионална квалификация, при наличие на такъв;
5. медицински документ за постъпване на работа.

(2) Доставчикът на лична помощ извършва събеседване с кандидата за асистент.

Чл. 27. (1) Асистентът предоставя лична помощ въз основа на трудов договор, сключен с доставчика на лична помощ.

(2) Асистентът представя на доставчика на лична помощ по чл. 18, ал. 1 или 2 месечен отчет по образец за отработените часове, подписан и от ползвателя на личната помощ, упълномощеното от него лице или лицето по чл. 8, ал. 2.

Чл. 28. При промяна на обстоятелство по чл. 25, настъпила след сключването на трудовия договор за предоставяне на личната помощ, асистентът уведомява доставчика на личната помощ не по-късно от три дни от настъпване на промяната. В този случай се прилага наредбата по чл. 17.

Чл. 29. При конфликт с ползвателя на лична помощ асистентът писмено информира доставчика на личната помощ, който предприема действия по посредничество за разрешаването му.

Глава седма. **ФИНАНСОВО ОСИГУРЯВАНЕ И ОТЧЕТНОСТ**

Чл. 30. (1) Личната помощ се финансира със средства от:

1. държавния бюджет, чрез бюджета на Министерството на труда и социалната политика;
2. дарения, завещания, спонсорства, предоставени от физически или юридически лица;
3. Европейските структурни и инвестиционни фондове;
4. проекти и програми, финансирани от други международни финансови институции и донори;
5. други източници.

(2) Личната помощ може да се финансира и със средства от бюджетите на общините по решение на съответния общински съвет.

Чл. 31. (Изм. - ДВ, бр. 103 от 2020 г., в сила от 01.01.2021 г.) Средствата, предназначени за заплащане на отработен час по механизма лична помощ от лице по чл. 25, включват:

1. коефициент 1,4 от размера на минималната часова работна заплата, установена за страната за съответната година;
2. допълнителното трудово възнаграждение за трудов стаж и професионален опит, и
3. социалноосигурителните и здравноосигурителните вноски за сметка на работодателя.

Чл. 32. (1) Възнаграждението на асистента се определя въз основа на отработените часове за един календарен месец чрез отчета по чл. 27, ал. 2.

(2) Отчетът се представя на доставчика на личната помощ в първите три работни дни на месеца, следващ отчетния месец, и подлежи на проверка. Възнаграждението се заплаща до 20-о число на месеца, следващ отчетния месец.

(3) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 103 от 2020 г., в сила от 01.01.2021 г.) Когато отчетът е представен след изтичането на срока по ал. 2, но не по-късно от 10 дни, асистентът и ползвателят на личната помощ, упълномощеното от него лице или лицето по чл. 8, ал. 2 представят в срок три работни дни писмени обяснения за причините за забавянето. В случай че обясненията са основателни възнаграждението се заплаща в срок до 5 работни дни от представяне на обясненията. Отказът за приемане на обясненията се мотивира.

(4) (Нова - ДВ, бр. 103 от 2020 г., в сила от 01.01.2021 г.) В случаите по чл. 15, ал. 3 асистентът представя отчет за отработените часове в първите три работни дни на месеца, следващ месеца на проведеното лечение и/или предоставената рехабилитационна услуга, и документ, удостоверяващ тяхното извършване. Заплащането на дължимото възнаграждение се извършва по реда на ал. 2 за съответния период.

Чл. 33. (Изм. - ДВ, бр. 103 от 2020 г., в сила от 01.01.2021 г.) (1) Средствата за финансирането на личната помощ, съгласно предоставяния месечен брой часове, се превеждат от Агенцията за социално подпомагане по бюджета на общината.

(2) За администриране на механизма лична помощ на общината се предоставят средства в размер на три на сто от средствата за финансиране по ал. 1.

Чл. 34. (Изм. - ДВ, бр. 103 от 2020 г., в сила от 01.01.2021 г.) Ползвателят на личната помощ, упълномощеното от него лице или лицето по чл. 8, ал. 2 може да управлява и разпределя в рамките на месеца съгласувано с асистента определените часове съгласно споразумението по чл. 14, ал. 3.

Чл. 35. (Доп. - ДВ, бр. 103 от 2020 г., в сила от 01.01.2021 г.) Кметът на общината до 10-о число на месеца, следващ месеца, за който се отнася, представя в Агенцията за социално подпомагане финансов отчет за изразходваните средства по ползватели на лична помощ включително средствата по чл. 33, ал. 2.

Глава осма. КОНТРОЛ

Чл. 36. (1) Министърът на труда и социалната политика упражнява контрол за изпълнението на закона.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 103 от 2020 г., в сила от 01.01.2021 г.) Кметовете на общини упражняват контрол за предоставянето на личната помощ и извършват наблюдение за нейното качество по ред, определен в наредбата по чл. 17.

Чл. 37. (1) В изпълнение на контролните си правомощия изпълнителният директор на Агенцията за социално подпомагане оправомощава длъжностни лица, които:

1. извършват проверки;
2. посещават без ограничение териториалните структури и доставчиците на лична помощ и изискват обяснения, документи, справки и сведения за всеки ползвател на лична помощ;
3. получават от ползвателя на лична помощ, упълномощеното от него лице или лицето по чл. 8, ал. 2 необходимата информация за получаваната лична помощ;
4. дават задължителни предписания;
5. съставят актове за установяване на административни нарушения.

(2) За резултатите от проверката по ал. 1, т. 1 се съставя протокол, към който се прилагат събраните документи, справки и обяснения.

Чл. 38. (1) (Предишен текст на чл. 38, изм. - ДВ, бр. 103 от 2020 г., в сила от 01.01.2021 г.) Ползвател на лична помощ, упълномощеното от него лице или лице по чл. 9, ал. 2, което декларира неверни данни и/или не изпълнява точно и добросъвестно задълженията си съобразно изискванията на споразумението по чл. 14, ал. 3, се наказва с глоба от 100 до 300 лв.

(2) (Нова - ДВ, бр. 103 от 2020 г., в сила от 01.01.2021 г.) При повторно нарушение по ал. 1 ползвател на лична помощ се лишава от тази подкрепа за срок от 6 месеца от органа, издал направлението по чл. 25, ал. 2 от Закона за хората с увреждания.

Чл. 39. (1) На доставчик на лична помощ, който наруши разпоредбите на закона, се налага имуществена санкция в размер от 2000 до 5000 лв.

(2) При повторно нарушение имуществената санкция е в двоен размер.

Чл. 40. (Изм. - ДВ, бр. 103 от 2020 г., в сила от 01.01.2021 г.) Асистент, който декларира неверни данни и/или не изпълнява точно и добросъвестно задълженията си съобразно изискванията на споразумението по чл. 14, ал. 3, се наказва с глоба от 200 до 500 лв.

Чл. 41. (1) Актовете за установяване на нарушенията се съставят от длъжностните лица по чл. 37, ал. 1, а наказателните постановления се издават от изпълнителния директор на Агенцията за социално подпомагане или оправомощени от него длъжностни лица.

(2) Установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

Допълнителни разпоредби

§ 1. По смисъла на закона:

1. "Независим живот" е възможността на човека с увреждане да взема самостоятелно решения за живота си и да ги осъществява, получавайки необходимата подкрепа.

2. "Повторно" е нарушението, извършено в едногодишен срок от влизането в сила на наказателното постановление, с което е наложено наказание за същото по вид нарушение.

3. (нова - ДВ, бр. 103 от 2020 г., в сила от 01.01.2021 г.) "Човек с трайно увреждане" е лице по смисъла на § 1, т. 2 от допълнителната разпоредба на Закона за хората с увреждания.

Преходни и Заключителни разпоредби

§ 2. (1) До 31 декември 2020 г. максималният брой часове, финансирани от държавния бюджет за лична помощ, се определят съгласно чл. 12, ал. 2, както следва:

1. за първа степен на умерена зависимост/затруднения - до 15 часа месечно право на лична помощ;

2. за втора степен на тежка зависимост/затруднения - до 42 часа месечно право на лична помощ;

3. за трета степен на много тежка зависимост/затруднения - до 84 часа месечно право на лична помощ;

4. за четвърта степен на тотална зависимост/затруднения - до 168 часа месечно право на лична помощ.

(2) До 31 декември 2020 г. коефициентът на часовата ставка за положен труд по чл. 31 е, както следва:

1. за 2019 г. - 1,0;

2. за 2020 г. - 1,2.

§ 3. До 31 декември 2020 г. ползвателите на лична помощ са:

1. хората с право на чужда помощ с определени 90 и над 90 на сто вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност;

2. децата с право на чужда помощ с определени 50 и над 50 на сто вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност;

3. децата без право на чужда помощ с определени 90 и над 90 на сто вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност.

§ 4. (1) От 1 април 2019 г. документите за изготвянето на индивидуалните оценки на потребностите от лична помощ по глава трета от Закона за хората с увреждания се подават в специализираните отдели в дирекциите "Социално подпомагане" към Агенцията за социално подпомагане по настоящ адрес на човека с увреждане.

(2) Предоставянето и финансирането на личната помощ се осъществяват от 1 септември 2019 г.

(3) До предоставянето на лична помощ хората с трайни увреждания, които ползват социалните услуги "Личен асистент", "Социален асистент" и "Домашен помощник", финансирани със средства от държавния бюджет, продължават да ги ползват по досегашния ред.

§ 5. (Изм. - ДВ, бр. 103 от 2020 г., в сила от 01.01.2021 г.) От 1 януари 2022 г. политиката за предоставянето на лична помощ се осъществява от Държавната агенция за хората с увреждания.

§ 6. (1) Методическите указания по чл. 6, т. 2 се издават в 6-месечен срок от влизането в сила на закона.

(2) В 6-месечен срок от влизането в сила на закона министърът на труда и социалната политика издава наредбата по чл. 17.

(3) В 6-месечен срок от влизането в сила на закона образците на документите, свързани с предоставянето и ползването на личната помощ, се утвърждават от изпълнителния директор на Агенцията за социално подпомагане.

§ 7. До 30 юни 2020 г. Министерството на труда и социалната политика изготвя анализ за предоставянето на личната помощ и внася в Народното събрание доклад, който може да съдържа предложения за усъвършенстване на законодателството в областта на личната помощ.

§ 8. Изпълнението на закона се възлага на Министерския съвет.

§ 9. Законът влиза в сила от 1 януари 2019 г.

Законът е приет от 44-то Народно събрание на 6 декември 2018 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

**Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ЛИЧНАТА
ПОМОЩ**

(ОБН. - ДВ, БР. 103 ОТ 2020 Г., В СИЛА ОТ 01.01.2021 Г.)

§ 34. До 31 декември 2021 г. по чл. 31, т. 1 се прилага коефициент 1,2.

§ 35. Неприключилите до влизането в сила на този закон производства за включване в механизма лична помощ се довършват по досегашния ред.

§ 36. В 6-месечен срок от влизането в сила на този закон Министерският съвет приема необходимите изменения в подзаконовите нормативни актове по прилагането му.

§ 37. Министърът на труда и социалната политика привежда наредбата по чл. 17 от Закона за личната помощ в съответствие с този закон в 6-месечен срок от влизането му в сила.

§ 38. До привеждането на подзаконовите нормативни актове в съответствие с този закон се прилагат действащите подзаконови нормативни актове.

§ 39. Законът влиза в сила от 1 януари 2021 г.